gegrond op de Gereformeerde beginselen.

En eindelijk levert de heer J. van Oversteeg als aanhangsel een statistisch overzicht van de Nederduitsch Gereformeerde kerken en de Christelijke Gereformeerde kerken, ditmaal dooréén gezet, maar zóó dat de Christelijke Gereformeerde met een sterreken zijn geteekend.

Een niet onaardig denkbeeld, om de vereeniging ook graphisch voor te stellen; maar toch een eenigszins moeielijk ondernemen, waar de classes nog zooveel uiteenloopen.

De Deputaten der beide Synoden zijn er aan toegevoegd.

In het *Chr. Weekblad voor Leiden* wordt de meening uitgesproken, dat van het regl. van 1869 wel art. 3, 4, 5 en 6 zouden vervallen zijn, maar art. 1 en 2 gebleven.

Deze opinie rust blijkbaar op een misverstand.

In de kennisgeving aan de regeering toch staat letterlijk, dat *alle* artikelen van het reglement zijn komen te vervallen.

Dus ook art. 1 en 2. KUYPER.

Uit de Pers.

In de *N. Rott. C.* is Spurgeon, toen zijn lijk nog boven aarde stond, de »Paus van Zuid Londen" gescholden.

Dat daarom toch niet alle liberalisten in deze laatdunkendheid meëliepen, riet ge uit *Eigen Haard;* anders een orgaan, dat geheel buiten onze wereld leeft, maar dat ditmaal toch een toon van nobele waardeering aansloeg.

We lazen er:

Spurgeon heeft dit eigenaardige gehad, dat hij bij zijn leven een Europeesche beroemdheid heeft verkregen in een kunst, door welke zeer vele locale beroemdheden in dorp, provincie en vaderland of bij deze of gene partij een grooten naam hebben, terwijl zij evenals een vallende ster niet meer blijken, wanneer zij rekere steer verlaten — ik bedoel de kunst der kanselwelsprekendheid. Wie, buiten de grenzen van zijn stad, van zijn land, weet van hunne gaven, van hunne zegepralen, van hunne volle kerken en de bijgezette kruikjes? Zij zijn in de massa opgegaan en hun roem is niet meer.

Maar noch Chrysostomus, noch Massillon kunnen wedijveren met Spurgeon. 't Is waar, dat de omstandigheden hem gunstig waren. De taam had in de dagen van deze oudere gulden monden slechts haar bazuin ter haar dienst en kon niet beschikken over kranten, dag en weekbladen, posterijen en reisgelegenheden, waardoor hun roem zich kon verbreiden en reisgers tot zich lokken. Allerminst was er gelegenheid voor het wonder, dat hunne preeken, door snelschrijvers bijgehouden, eenige uren nadat zij uitgesproken waren, soms woordelijk in een blad werden weergegeven of dat er éene, woord voor woord, uit de kerk naar vreemde landen werd overgeseind, zooals met een van Spurgeon's kanselredenen geschied is, die naar Amerika werd getelegrafeerd. Maar met wie mag Spurgeon ook mocht vergelijken, geen zijner tijdgenooten heeft hem hierin geëvenaard, en al mag men zeggen dat het succes niet altijd de maatstaf is der verdienstelijkheid, daar, waar het zulke verhoudingen aanneemt, is het boven de aanvechting der kritiek verheven. Zeg, wat gij wilt, dat zijne beelden niet altijd waardig, dat zijne tekstverklaringen soms allerwonderlijkst waren, als volksprediker in den ruimsten zin des woords, heeft hij zijn gelijke niet gehad en heeft hij zoo groote overwinningen behaald, dat men den glans van dit feit evenmin verduisteren kan als het licht van de zon.

Van zijn welsprekendheid zegt *Eigen Haard:*

Zijn welsprekendheid was niet wat men gewoonlijk met dit woord aanduidt. 't Was iets anders 't was een ongevormde, alle schoolsche lessen en voorschriften voorbijloopende, zijn eigen vrijen weg volgende manier van spreken, zooals iemand spreekt in een gesprek, zooals een koopman langs de huizen zijn waar aanprijst, zooals iemand die tegengesproken wordt zijn zaak verdedigt, zooals iemand die een ander in gevaar ziet roept, zooals een moeder haar kind smeekt, zooals iemand, die wat gezien heeft of een plan heeft, het met geestdrift of plastische gebaren voorstelt, uit den aard der zaak met vragend of iemand zijn spreken moet vindt, maar zichzelf vergetend en de zaak ter harte nemend en op den man al zijn hoorder vastklampende, hem bij den knoop van zijn jas, hem bij iedere goede aandoening zijner ziel vasthoudend overredend worstelend met hem. Zijn welsprekendheid was die, welke hij in zijn jeugd reeds openbaarde, toen hij, een der leden van zijns grootvaders gemeente in onbetamelijk gezelschap zende, naar hem toeging en tot hem zeide: »wat doet gij hier, Elia? Is dit de manier om uwen harder en leeraar genoegen te doen?" zoodat de man beschaamd naar huis ging.

En dan voegt hij er deze zielkundige opmerking aan toe:

Zulk een vorm van welsprekendheid wordt met den wil, met de liefde, wordt met den persoon geboren en men zegt dan ook dat Spurgeon reeds op zijn zesde jaar voor kinderen van zijn leeftijd preekte. Er is meer uit dergelijke schijnbaar ziekelijke en onnatuurlijke beginselen iets groots en gezonds geboren. Op 17jarigen leeftijd had de Boypreecher Spurgeon reeds onder de Baptisten, tot wie zijn familie behoorde, een vaste standplaats (Waterbeach), van waar hij menigmalen naar de omliggende plaatsen uittrok, om er het Evangelie te verkondigen. Eens, bij slecht weer, terwijl men hem niet verwachtte en de menschen thuis gebleven waren, ging hij bij de huizen rond om te zeggen dat hij er was — en preekte. Zie daar het werk van een man, die niet alleen zijn werk doet, maar de menschen hebben wil.

Van een dienst in de *Tabernacle* schrijft hij:

Toen »Mr. Spurgeon's Tabernacle" gereed was, konden daar 5000 menschen een zitplaats vinden en honderden daarombeen een staanplaats. Als dan de geviierde prediker optrad en van de galerij, waarop hij stond, de menigte toesprak, was dat niet alleen iets eenigs om te hooren, maar ook iets eenigs om te zien — al die duizenden van verschillende rangen en standen in de maatschappij, hangende aan den mond van dien eenen man en alles vergetende rondom zich, en die dóór man daar op zijn tribune, na eens stil staande, dan met de levendigste gebaren zijne oorspronkelijke beelden begeleidende en als illustreerende met al het geweld en al de overtuiging en al de liefde van een profeet, met zijn woord biddende en vermanende en beeld op beeld scheppende — zooals een man spreekt tot zijn vriend, om hem te redden, te bezielen, te winnen. Ja eenig was het om te zien.... zoodat gij zelf geen toeschouwer meer bleeft, maar meegesleept werdt door den stroom der woorden, der gedachten, der aandoeningen en, gekomen uit nieuwgierigheid en om deze merkwaardigheid van Londen te bezoeken, zelf begoot te gevoelen dat het ook om uwe ziel te doen was.

En eindelijk van zijn Calvinisme:

Het oude Calvinistische hugenotenbloed in Spurgeons aderen heeft zich niet verloochend. Nadat hij zich een tijd lang bij de Baptisten had aangesloten gehouden, is de breuk gekomen en heeft hij zich van den kring waarin hij was opgevoed, losgemaakt. Hij was streng in zijn Calvinistische opvattingen. Van iets anders, den wat hij geloofde, wilde hij eenvoudig niet weten. Hij benoemd het nauwelijks. Het bestond niet voor hem. En dit gaf hem een karakter van vastheid, van betrouwbaarheid, dat in deze onze weifelende eeuw zijne welsprekendheid ten goede kwam. Er was maar een weg om zalig te worden, dat was de zijne, maar op dien weg was hij ook immer te vinden met zijn gansche ziel.

Natuurlijk zijn er in deze teekening ook onjuiste trekken. Van de tegenstelling b. v. tusschen Calvinisme en Baptisme heeft de schrijver blijkbaar nooit gehoord.

Maar dit neemt niet weg, dat hier warme waardeering aan het woord is.

En ook dat zeggen: »Ziedaar het werk van een man, die niet maar zijn werk doet, *maar de menschen hebben wil*", is voor predikanten goud waard.

KUYPER.

Officieele berichten uit de Ned. Geref. kerken.

De ondergeteekende brengt ter kennisse van de kerken in de classe Arnhem c.a., dat de collecte voor de proceskosten, over het 2de kwartaal (Jan.—Maart) zal gehouden worden op Zondag 21 Febr. en noodigt alle kerken dezer classe dringend uit, deze, zoo mogelijk, op dienzelfden Zondag te doen plaats hebben, en hem de gecollecteerde gelden toe te zenden.

Na de opgave en het woord van den heer W. Hovy in dit blad van 31 Jan., acht hij het niet noodig hier meer aan toe te voegen, dan de vermaning van Gods Woord, Jac. 4:17.

H. J. HAZELHOFF,
Deput. voor de proceskosten, classe Arnhem c. a.

Doesburg, Gasthuisstr.

ZUIDLAND, 11 Febr. Het adres van den Kerkeraad der Ned. Geref. kerk is thans

P. LUIJENDIJK, *ouderling.*

Kerk te Helmond.

Sedert de laatste opgave werd nog ontvangen: van de kerk te Voorschoten door J. P. *f* 13.20; door Ds. P. van Son te Amsterdam van N. O. *f* 20, van de Hulpvereen. voor Uit- en Inw. zending; door G. J. M. te Nijkerk *f* 10, van N. N. door Ds. J. D. van der Velden *f* 0.50; van de classis Zeeland fonds voor hulpbehoevende kerken buiten de classis *f* 30 en van de kerk te Maasland *f* 10, **te zamen *f* 83.70,** waarvoor wij hierbij hartelijk dank betuigen!

Voor *jaarlijksche bijdrage* kwamen geene biljetten meer in.

Misschien wil deze of gene die van verleden jaar nog een inschrijvingsbiljet oningevuld heeft en het toen om een of andere reden ter zijde legde, ons thans nog met een inschrijving verblijden. Hoe dankbaar ook voor de hulp ons verleend, mogen wij toch niet verhelen dat de jaarlijksche bijdragen beneden onze raming bleven.

Biljetten zijn nog voorhanden:
te Amsterdam bij de heeren Hoveker & Zoon;
te Rotterdam bij den heer J. H. Dunk en
te Utrecht bij den heer A. Fischer.

Voorts maken wij van deze gelegenheid gebruik om hen die ons het vorige jaar met een *gift in iets* zoo spoedig en zoo krachtig hielpen, vriendelijk te herinneren dat het weldra al weder een jaar geleden is dat hunne gaven bij ons inkwamen. De verschuldigde rente groeit met den dag weêr aan, zoodat vernieuwde hulp zeer gewenscht is!

Het achterstallige werd echter aangeschreven, doch het zou te betreuren zijn wanneer wij binnenkort weder voor dit schrikbeeld stonden. Wij vertrouwen evenwel dat deze herinnering voldoende is. Hij die in 't verledene hielp, is ons, ook in deze, een waarborg voor de toekomst! Hij bewege ook thans uwe harten

Namens Kerkeraad en Kerkelijke Kas te Helmond,
G. VISSER, *Penningmeester.*

Adres: *Kanaaldijk no. 1.*

Zending.

TERUGVALLEN.

»Eens Christen altijd Christen" geldt voor velen als een vaste waarheid, zoo het betreft heidensche volkeren, die tot het Christendom zijn overgebracht. Men vergeet te licht hoe de verdorven natuur des menschen er, vooral bij een nieuw geslacht toe neigen zal om weder te keeren tot het eens prijsgegevene, wijl het de harten en zinnen streelt. Men vergeet nog meer.

Toch wordt in den Zendingsarbeid te vaak te weinig met het bestaande gevaar gerekend. Zelfs bekeerde stammen en volkeren hebben altijd nog langen tijd noodig in levensgemeenschap te blijven met de moederkerk. Men kan hen niet alleen laten. Hun hoofd en hart als 't ware moet nog geruimen tijd kloppen in de kerk, waaraan voor hen 't leven uitging. Het Zendingswerk gaat niet als bij aanbesteding. Het is geen afleveren, maar de nieuwgeborenen moeten gezamenlijk, gelijk elk voor zich, *opwassen.*

We hebben vaak gehoord van de wonderen — en die zijn groot — door het Evangelie gewrocht op de eilanden der Stille Zee. De Nieuwe Hebriden b. v. zijn lang beschouwd als reeds Christelijke streken. Maar het oude verderfelijke zaad sterft niet spoedig.

De vrije kerk van Schotland deelt in haar jaarverslag mee, hoe onlangs op die eilanden een man stierf, die jaren lang een Christen was geweest. Wat bleek nu? Dat hij drie heilige steenen had bezeten; de eene om storm te verzachten, de tweede om regen te maken, de derde om ziekte te verwekken. En bovendien waren er een aantal menschen die hem verachtten wijl hij met die steenen kwaad stichtte, en getuigden in hun macht te gelooven.

Een ander voorbeeld geeft een jong man, zoon van een ouderling der kerk. In zijn bezit werden gevonden stukken bamboesriet, gevuld met een soort hars of teer met zekere bladeren en oorspronkelijk bestemd als middel ter verleiding van jonge vrouwen. Bedoelde persoon wendde het bovendien daartoe aan. Ook zijn de oude heidensche dansen en zangen onder de jongelieden, die zelfs nooit het heidendom hebben gekend, meer algemeen geworden.

Hij die deze dingen meedeelt, merkt er bij op:

»Ik geloof vast, dat elk geslacht dezer inboorlingen wordt geboren met sterk heidensche neigingen en er is groote wijsheid noodig om dit tegen te gaan en hun de beginselen van Gods Woord te leeren."

Zoo ook hebben zendelingen in Indie bevonden, dat eenige inlandsche Christenen in 't geheim de heidensche huwlijksgebruiken behielden en hun dochters veel te vroeg uithuwlijkten. Nu ligt juist het hart en de ziel van het Hindoeisme in de kinderhuwlijken, waartegen in den laatsten tijd zooveel stemmen opgaan. De Baptistische zending in Delhi heeft de ontmoedigende ervaring opgedaan, dat een groot deel der laatste bekeerlingen, die gedoopt waren, weer terugvielen tot het heidendom.

Een geheele menigte, in 't geheel een duizend, zijn verleid geworden door een zonderlingen dweper, die hen eerst overhaalde deel te nemen aan ettelijke onschuldige gebruiken, zonder dat zij het christendom behoefden te verzaken. Maar toen hij eenmaal invloed op hen had, voerde hij deze zwakke lieden terug tot het Hindoeisme. Eenzelfde ervaring had het genootschap tot verspreiding des Evangelies twee jaar geleden. Afval van enkelen en op zeer opmerkelijke wijs heeft elders in den laatsten tijd geheele gemeenten in Indië beroerd.

Dat het ook elders zoo gaat, blijkt om een sterke tegenstelling te nemen, in Groenland. De Moravische zendelingen aldaar, zijn in groote verlegenheid over den staat van zaken en dat onder een volk, dat »al meer dan honderd jaar" Christelijk heette. Zij zeggen, dat de Groenlanders het oude gedachteloose, zorgelooze leven leiden en alleen denken aan het heden.

»Het wantrouwen in hun natuur zoo diep geworteld, doet hen soms het Christendom zelf beschouwen als iets uit Europa ingevoerd, welks aanneming hunnerzijds strekt tot voordeel van de vreemdelingen die in hun land wonen." Zij zijn niet meer zoo nauwgezet als vroeger. De robbenvisscherij met haar aankleve heeft hen grootelijks bedorven, en maakte hen ruw. Het gewone visschen is bijzaak geworden. De weelde uit Europa sluipt zelfs daar binnen. Zij worden traag; verplicht ver van huis te gaan voor hun levensonderhoud, draagt die verstrooide, afgezonderde wijs van leven niet bij tot hun geestelijke vorming. Het ontbreekt aan zedelijk karakter. De mannen dragen minder zorg voor het onderhoud van hun gezinnen en het helpen hunner betrekkingen. Zij vervallen tot hul, behoevendheid en hangen meer en meer van den bijstand der Zending af. Zeker zullen zij in den tegenwoordigen toestand niet allen Christenen blijven, maar afvallen. Meer wijsheid dan tot nog toe kan noodig zijn om hen te bewaren om behoeftig en weer heidenen te worden.

Deze voorbeelden spreken. Eeuwen van heidendom, met zijn oude gebruiken, zijn onzedelijkheid en bijgeloof, worden niet in eens weggevaagd, en wat bleef hangen trekt ligt velen weder af. Hoe vele sporen van het heidendom toonen zich nog in sommige gebruiken van Christelijke Europeesche volken. Zijn niet het Spiritisme en het in Europa doordringend Boeddhisme bewijzen er voor, hoe de eens geschiede kerstening niet bewaart voor afval, wanneer de gemeenschap met Christus niet blijvend is?

In woeste streken merkt men in de enkele verspreide nederzettingen van blanken op, hoe weinig het Christendom dier zoogenaamde Christenen, beduidt en gaat het soms volkomen heidensch, ja duivelsch toe.

De nu zoo diep vervallen Christelijke kerken in het Oosten waren eens lichten, schijnende in een duistere plaats. Doch toen uit oorzaken, hier nu niet aan te geven, de stroom over hen kwam, en enkele als zoovele eilanden in den oceaan bleven, duurden het niet lang of ook hier stierf het leven weg. Aan zichzelf overgelaten vervielen zij en zijn nu vaak hinderpalen voor de verbreiding van het Christendom naar de Schriften.

»Het uitnemendst en krachtigst Christendom ter wereld", schreef eens Ds. Gracey, »kan toch niet geheel de verantwoordelijkheid van zich afwerpen, voor de leiding en het toezicht op volken of geslachten, die betrekkelijk kort geleden tot het geloof in Christus kwamen." Zoo is het.

Wij moeten daarmee rekenen, om voor illusie en verkeerde stappen bewaard te blijven. Vooral nu het vraagstuk der vorming van inlandsche gemeenten in onze Oost aan de orde komt en is en te meer wijl men in onze Indiën te doen heeft met volkeren, die, wat het verstandelijke betreft, niet hoog staan; die niet door den loop der tijden zijn »opgevoed"; wier begeerte slechts uitgaat tot het alledaagsche en die voor het hoogere, al is het ook niet Christelijk, meest volstrekt onverschillig zijn.

Met dezulken kan men niet handelen als elders. Worden er gemeenten gesticht, dan hebben *die* althans zeker patronaat beslist noodig, en zal vooral wat de opzieners betreft, voor nog langen tijd de moederkerk de zorg wellicht moeten blijven dragen. Anders toch doet men vruchteloos werk. De sterken zijn hier allereerst schuldig de zwakken te dragen.

HOOGENBIRK.

Buitenland.

Oostenrijk. De tweede Synode der Gereformeerde kerken in Hongarije.

Het koninkrijk Hongarije heeft eene bevolking van ruim 15 millioen zielen. Daarvan is 14.6 percent behoorende tot de Gereformeerde kerk, terwijl bijna 8 percent tot de Lutherische kerk te rekenen is, en 47 percent in de Roomsche kerk te huis hoort.

Zeer vroeg werd Hongarije voor het Christendom gewonnen. Eerst, deed het in Grieksche vorm zijne intrede in het land, doch later werd het Maggyarenland geromaniseerd. Bij het toenemend bederf der kerk werden ook al spoedig in Hongarije stemmen vernomen, die op reformatie der kerk aandrongen. Er wonen in Hongarije volgers van Petrus Waldus van Lyon (aan welken de Waldensen hun oorsprong te danken hebben), die versterkt door de Hussieten, welke uit Boheme naar Hongarije vluchtten, arbeidden om het zuivere Evangelie den volke te verkondigen.

Toen Luther optrad, vielen velen, vooral van de Duitsche bevolking, dezen reformator bij. Omtrent het jaar 1540 begon de Gereformeerde leer in Hongarije veld te winnen; vooral onder de Maggyaren (den adel) vond men velen die de Zwitsersche leertype volgden. In 1567 werd op eene vergadering te Debreczin door de Hongaarsche kerken besloten om de tweede Helvetische confessie als formulier van eenigheid aan te nemen. Deze confessie is tot op den huidigen dag toe den standaard gebleven waarom zich de Hongaarsche Gereformeerden scharen. De Gereformeerden hadden daarop veel van de vervolging der Roomsche vorsten te lijden; nadat in Boheme de zaak van het Protestantisme in het jaar 1620 het onderspit had gedolven, kwamen vele vluchtelingen uit dat land naar Hongarije de rijen der gedunde Gereformeerden versterken. Adel en volk maakten gemeene zaak, maar de strijd tegen de Oostenrijksche vorsten duurde voort. Als de keizers te Weenen in den nood zaten, beloofden zij veel aan hunne Hongaarsche Gereformeerde onderdanen, maar als zij daaruit gered waren, begonnen zij opnieuw de Gereformeerden te onderdrukken. Dit duurde tot het jaar 1780. Toen stierf Maria Theresia, die in het bewind werd opgevolgd door Jozeph den tweeden, haar zoon. Deze was op revolutionaire en wijsgeerige gronden een voorstander van vrijheid van godsdienst, en vaardigde daarom in 1781 het bekende edict van Tolerantie uit, waarbij de Protestanten in hun wettig recht van bestaan werden erkend. Zijn opvolger Leopold II stond zoowel Gereformeerden als Lutherschen toe om eene algemeene Synode te houden. Daarom werd in Sept. 1791 eene Lutherische Synode te Pesth en eene Gereformeerde Synode te Boeda gehouden. In 1792 stierf echter deze monarch en werd opgevolgd door Frans I. Onder diens regeering wisten zich weder Roomsche invloeden te doen gelden, zoodat de toestand voor Gereformeerden en Lutherschen schier onhoudbaar werd. Maar zoowel de edelen als de leeraren en het volk, allen gingen steeds voort om vrijheid van godsdienst te eischen. De Lutherische en Gereformeerde kerken wisten zich te handhaven en haar arbeid, hoe gebrekkig ook, te volbrengen. Sedert in 1848 Frans Jozeph den troon besteeg, konden de Protestanten weer ruimer adem halen. In 1851 verzochten de Gereformeerden eene Synode te mogen houden, in welk adres zij o. a. vraagden, »dat het Zijne Majesteit mocht behagen, hun hunne onafhankelijkheid als kerk terug te geven, en hun toe te staan hunne kerkelijke zaken in een Presbyterialen vorm te behandelen, dien zij als apostolisch en daarom als den eenig goeden vorm van kerkregeering beschouwden. Zij legden op de vrijheid hunner kerkelijke vergaderingen denzelfden nadruk, als John Knox deed, toen hij verklaarde: »Het is hetzelfde of men ons berooft van de vrijheid van kerkelijke vergaderingen of dat men ons van het Evangelie berooft."

Eindelijk werd in 1881 met toestemming van den koning van Hongarije de eerste Algemeene Synode van de Gereformeerde kerk gehouden. Deze vergadering hield zich uitsluitend bezig met het opstellen van eene kerkenordening.

Deze kerkenordening is in grove trekken van den volgenden inhoud:

Het kind van Gereformeerde ouders, wordt in de boeken van den Staat als Gereformeerd ingeschreven. Op de dagschool, die het kind moet volgen tot zijn veertiende jaar, behoort het gedurende twee jaren van een Gereformeerd leeraar of onderwijzer, een uur in de week godsdienstonderwijs te ontvangen. Daarna wordt het onderzocht door den predikant, in tegenwoordigheid der gemeente, en wanneer zijn kennis voldoende wordt bevonden, wordt hij verklaard lid der kerk te zijn en toegelaten te worden tot het Avondmaal des Heeren. Elke gemeente heeft zijn kerkeraad, waarvan de predikant voorzitter, en een ouderling curator of penningmeester is.

Onderscheidene nabij elkander liggende gemeenten, worden in een senioraat of presbyterium vereenigd, onder voorzitterschap van een senior, die door de kerkeraden benoemd wordt, en zijn ambt zes jaar bekleedt. Met hem is een vice-senior en een curator, een ouderling in het moderamen van het presbyterium gezeten.

Het senioraat of presbyterium vergadert eenmaal 's jaars. De senior, vice-senior en curator vormen het uitvoerend comité van het presbyterium. Zeker getal presbyteria vormen eene synode, onder voorzitterschap van een superintendant. Deze superintendent wordt door de kerkeraden gekozen, en bekleedt dit ambt zoo lang hij leeft, wordt door den Staat bezoldigd en heeft in zijne qualiteit van superintendent, met de andere vertegenwoordigers van erkende kerken in het Hoogerhuis zitting. Naast de superintendent staat een vice-superintendent, een curator en een ouderling, die te zamen het uitvoerend comité van de synode vormen. De Algemeene Synode bestaat uit afgevaardigden, die door de kerkeraden van elke Synode of superintendentschap gekozen worden, en vergadert om de tien jaren.

Daarom kwam in 1891 de tweede algemeene Synode der Hongaarsche Gereformeerde kerken saam. Volgens de Oostenrijksche wet kan geene Synode gehouden worden dan tenzij met toestemming van den koning. Toen deze het verzoek om Synode te houden inwilligde, verzocht de koning om een koninklijk commissaris tot de vergaderingen toe te laten, „om orde te houden". De Hongaren wilden echter zulk een vertegenwoordiger van het Staatsgezag niet in hun midden hebben, zoodat de koning er zich toe bepaald heeft, om een boodschap bij het begin van de vergaderingen te doen voorlezen, waarbij Zijn Majesteit verklaart, dat als de Synode uiteengegaan is, hem de handelingen der vergadering moeten worden ter hand gesteld om deze alsdan niet goed te keuren, daar zij anders van geen waarde voor de wet zouden zijn.

De Synode die in het laatst van het vorige jaar vergaderde bestond uit 116 leden, waaronder 5 superintendenten, 5 curators 10 vertegenwoordigers van de theologische seminariën en 96 afgevaardigden, die door kerkeraden waren verkozen, waarvan de helft ouderlingen en de helft predikanten was. De vergaderingen werden te Pesth gehouden, terwijl voor de zaal, waarin de Synode saamkwam, twee krijgshafuge soldaten met uitgerokken zwaarden stonden, om te onderzoeken of elkeen die ter vergadering kwam, wel recht had binnen te treden.

De predikanten waren in gewone burgerkleeding verschenen, zoo verhaalt ons een ooggetuige, alleen droegen de superintendenten en senior een zwarten strook aan den hals die op den rug nederdaalt. De magnaten of edellieden, die de vergadering bijwoonden, waren allen in hun prachtig nationaal costuum verschenen, waarbij satijn en fluweel in allerlei kleuren en gespoorde laarzen en gouden knoopen en ketenen niet ontbreken.

De vergadetingen der Synode werden geopend met een kort gebed, door den superintendent Kün; terwijl het presidium gevoerd werd door baron Miklos Vay, die echter om zijn hoogen leeftijd de gewone vergaderingen der Synode liet leiden door den vice-voorzitter, baron Kalman Tisza, die veertien jaren lang eerste minister van Hongarije geweest is.

De voornaamste bezigheid der Synode bestond in de herziening van de kerkorde in 1881 vastgesteld. Men had het voorstel gedaan om aan de kerken stemmen te geven in verhouding tot het aantal leden, die tot haar behoorden. Dit voorstel werd krachtig bestreden en ten slotte aangenomen, schoon het aldus was geamendeerd, dat de voorstellers slechts half hun zin verkregen. Ook maakten de in 1881 gemaakte classificatie der gemeenten en der predikanten een punt van behandeling uit. De gemeenten zijn evenals de predikanten in vier classen verdeeld, de gemeenten naar het bedrag van hare bijdragen, de predikanten naar hunne universitaire loopbaan en graad, hunne dienstjaren en de berichten, die omtrent hun arbeid inkomen. Officieel wordt den leeraars een brevet uitgereikt van »uitstekend", »goed" of »voldoende".

Nu mogen eerste klas gemeenten slechts eerste klas predikanten beroepen, gemeenten van de tweede klasse, alleen leeraars van de tweede klasse, enz.

Niettegenstaande het protest van vele jongere predikanten, werd deze regeling door de Synode gehandhaafd.

De broeders uit Transsylvanië waren niet op wettige wijze door de kerkeraden, maar door de synodale vergadering verkozen. Ook dit gaf aanleiding tot veel discussie. Ten slotte werden zij tot de vergadering toegelaten, met de vermaning aan de broeders van Transsylvanië, dat hunne afgevaardigden voortaan door de kerkeraden moesten verkozen worden.

Het is bedroevend om op te merken, hoe deze tweede synode niet één van de grove fouten der eerste synode heeft verbeterd. Het collegiale stelsel is gehandhaafd. Blijvende bestuurscollegiën doen eigenlijk alles af.

Daarbij hoe jammerlijk is de classificatie der leeraars, tegen de eerste beginselen van het Gereformeerd kerkrecht ingaande. Hoe treurig dat men niet een vertegenwoordiging van kerken wil, maar eigenlijk van gemeenteleden; immers naar het getal leden eener kerk, worden ook afgevaardigden naar de Synode gezonden.

Ook is het opmerkelijk dat bij de vergaderingen die 12 dagen duurden, juist als bij de z.g. Haagsche Synode, slechts tweemalen gebeden werd, eenmaal bij het begin, en dit wel zeer kort, en eenmaal bij de sluiting der Synode. Het is zeker bedroevend dat ook de oppositie tegen de bovendrijvende partij niet meer principieel geweest is. Ook konden wij niet opmerken dat de Synode den stoot heeft gegeven tot eenigen Christelijken arbeid door de kerken, of die eenigszins heeft aangemoedigd.

Het liep alles echt Haagsch.

Gemengd Nieuws.

Spurgeon's begrafenis.

Het stoffelijk overblijfsel van Charles Haddon Spurgeon kwam Maandag 8 Februari uit Mentone te Londen aan. Den volgenden dag was het lijk te zien in de Tabernakel, het groote kerkgebouw waarin de geliefde prediker zoovele jaren het Woord verkondigde. De kist was geplaatst op een piedestal, versierd met planten, bloemen en kransen, de laatste geteekend door intieme vrienden, waaronder een van Spurgeon's echtgenooote, met de woorden: »Bij Christus te zijn is verreweg het beste. Ik zal mijn echtvriend volgen. Onsterfelijke liefde van de vrouw uwer jeugd." Ofschoon het publiek twaalf uren lang gelegenheid had het lijk te zien, konden lang niet alle belangstellenden toegang verkrijgen.

Woensdagmorgen werd een predikatie gehouden uitsluitend voor de leden van den Tabernakel en de leden der verschillende corporatiën, die met den Tabernakel in verband stonden.

Woensdagmorgen te twee ure stonden eene menigte predikanten van verschillende kerken en studenten in de Godgeleerdheid voor de deur van de Tabernakel, die toegelaten zijnde binnen de geheele ruimte vulden. Hun aantal was 5 à 4000. Tot de verzamelde schare leeraars en aanstaande leeraars sprak, nadat Dr. Pierson was voorgegaan in het gebed en nadat gezongen was: »Komt, laat ons ons voegen bij onze vrienden die naar boven zijn", Dr. Mc. Laren, om uiteen te zetten wat uit de bediening van Spurgeon was te leeren, terwijl ook het woord gevoerd werd door Canon Fleming van de Anglicaansche kerk, en door Dr. Herbet Evans, vertegenwoordiger van de Unie der Congregationalistische kerken van Engeland en Wales.

Des avonds kreeg het gewone publiek toegang tot den Tabernakel, dat o. a. door Dr. G. T. Pohner werd toegesproken.

De begrafenis had op Donderdag plaats. Zij die er aan twijfelen of Spurgeon een groot man was, konden overtuigd worden dat een groote in Israël gevallen was, toen de begrafenisstoet zich door Londen's straten naar de begraafplaats te Norwood bewoog. De dood van den besten koning der wereld kon geen grooter en algemeener deelneming verwekken, dan die van Spurgeon. Alle winkels, waar de stoet voorbij trok, waren gesloten, ja zelfs in de nauwe aangrenzende straten, waar vele armen wonen. Zelfs hadden alle herbergen luiken voor de glazen.

Voor dat het lijk werd uitgedragen, was eene menigte van 6000 menschen in den Tabernakel verzameld. Onder de marmeren buste van Spurgeon stonden de woorden: »Gedenk het woord dat ik tot u sprak, terwijl ik bij u was." Rond deze buste waren de weesen op het platform geschaard, die in Spurgeon een weldoener vonden.

Bij de lijkbaar hield een officier van de artillerie de wacht. Deze was de eenige persoon die geen zwarte kleeding droeg. Dr. Pierson voerde met anderen het woord, en zeide o. a. dat deze ceder van Libanon gevallen was en dat zijn val door geheel de wereld klonk. Toen eindelijk het lijk uit het bedehuis werd gedragen, konden velen hunne aandoeningen niet meer bedwingen en barstten uit in tranen.

Daar buiten wachtten duizenden de begrafenisstoet op. Het gewone verkeer moest overal stilstaan, er was een geheele legermacht van bereden en niet bereden politie noodig, om voor den stoet ruim baan te maken en te houden. Op de lijkkist waren palmtakken gelegd, die door mevrouw Spurgeon van uit Mentone gezonden waren benevens een open bijbel, die geplaatst was tusschen het opschrift: »Ik heb den goeden strijd gestreden."

Bij het kerkhof was het gedrang ontzachelijk. Men kon het publiek eerst toelaten, nadat de plechtige teraardebestelling had plaats gehad. Op de begraafplaats waren echter wel 12,000 menschen vergaderd geweest.

Toen de kist in de groeve zonk, ontbloote niemand het hoofd. Terwijl de kist in de groeve werd nedergelaten zong men: »Mijn Heiland heeft zijn bloed geplengd", en toen deze plechtigheid was verricht sprak Ds. Brown een woord om Ds. Spurgeon's arbeid te herdenken, waarbij hij o. a. sprak: Op uw geduldig zaaien is de oogst gevolgd; de hemel bevat reeds uw ingezamelde schoven. Hier zal een wijle uw stof rusten. Dan komt uw welbeminde en op zijn stem zult gij opstaan, zijn heerlijk lichaam gelijk. We danken God voor de gave in u geschonken en hopen en wenschen door het bloed des eeuwigen verbonds God met u te prijzen."

De bisschop van Rochester sprak daarop den zegen uit en de menigte ging diep getroerd huiswaarts.

Mevrouw Spurgeon heeft Mentone niet kunnen verlaten, omdat zij lijdende is.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

OOSTERSCH BROOD.

III. *(Slot.)*

Zoodra het brood klaar is, legt de bakker het in een groote, platte mand, waarin een helder wit laken is gespreid. Van zulk een mand of korf lezen we in Gen. 40: 16. Op een bepaald uur van den dag gaat even als bij ons de jongen van den bakker rond. Hij klopt aan de deuren — want schellen zijn er niet — en op 't geroep: »Wie is daar?" antwoordt hij kortaf: »de bakker." Dan wordt om den hoek van de deur hem een mand toegereikt, waarin het deeg ligt dat de huisvrouw heeft gekneed. Die neemt hij mee, en kort daarop brengt hij den korf, gevuld mét brood, terug. Een hand wordt uitgestoken, het geld betaald, en de korf gaat naar binnen. Maar de jongen krijgt van de vrouw die het brood aanneemt, nooit meer te zien dan een hand. Gelukkig gaat het bij ons gezelliger!

Wordt in vele huizen 't brood door de bewoners zelf gebakken, ook het malen van het koren tot meel geschiedt nog veelal in huis. De molen die daarvoor wordt gebruikt is nog van